

Τα θρησκευτικά μνημεία της πόλης της Ρόδου

Την έκφραση «Ρόδος, το σταυροδρόμι των πολιτισμών» βιώνει στην κυριολεξία ο επισκέπτης των θρησκευτικών μνημείων του νησιού, όπου εκκλησίες, τζαμιά και συναγωγές συμβιώνουν αρμονικά. Τα τέρτα αυτά μνημεία συνθέτουν τη θρησκευτική πτυχή της εικόνας της Ρόδου και της προσδίδουν την οικουμενική της διάσταση.

Μία περιήγηση του επισκέπτη στα θρησκευτικά μνημεία της Ρόδου θα του δώσει την ευκαιρία να ανακαλύψει αυτήν την οικουμενική διάσταση του νησιού και να γνωρίσει μία διαφορετική πτυχή της ιστορίας της.

• Η Μεσαιωνική Πόλη

Η Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τη μορφή των ιπποτικών χρόνων (1310-1522 μ.Χ.). Με την άφιξη του τάγματος των Ιπποτών του Αγίου Ιωάννη της Ιερουσαλήμ στη Ρόδο το 1310 μ.Χ. η αρχιτεκτονική και η τέχνη εμπλουτίστηκαν με δυτικά στοιχεία.

Στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική παρουσιάζονται δύο τάσεις: Η μία τάση αφορά τις καθολικές εκκλησίες στις οποίες εφαρμόστηκε η γοτθική αρχιτεκτονική όπως αυτή διαμορφώθηκε στους Αγίους Τόπους και την Κύπρο όπου είχαν εγκατασταθεί οι Ιππότες πριν έλθουν στη Ρόδο. Λάνεισε και διασείρασε αρκετά στοιχεία από την ντόπια αρχιτεκτονική και τη βυζαντινή παράδοση. Προσαρμόστηκε στα τοπικά υλικά και στον ροδινό περιβάλλον τον οποίο αξιοποίησε σημαντικά, δημιουργώντας αξιολογικά τοπικά διακοσμητικά μορφολογικά στοιχεία. Κατά την τελευταία περίοδο της διαμονής των Ιπποτών στη Ρόδο η αναγεννησιακή τέχνη της Δύσης δεν άφησε αδιάφορη την αρχιτεκτονική και την τέχνη γενικότερα.

Η δεύτερη εκκλησιαστική αρχιτεκτονική τάση αφορά τις ορθόδοξες εκκλησίες, οι οποίες την εποχή των Ιπποτών ακολούθησαν πιστά τη βυζαντινή παράδοση. Σήμερα δύο από αυτές τις εκκλησίες είναι ορθόδοξες και λειτουργούν ως ενοριακές.

Αυτές είναι:

- 1) Η εκκλησία του Αγίου Φανουρίου (Παϊά ελ νιν μετζίτ) (13ος αιώνας μ.Χ.).
- 2) Η εκκλησία του Αγίου Παντελεήμονος (1480 μ.Χ.).

• Οι Εκκλησίες που δεν έγιναν μουσουλμανικά τεμνεία

Την Οθωμανική περίοδο φαίνεται ότι οι εκκλησίες αυτές δεν χρησιμοποιήθηκαν ως μουσουλμανικά τεμνεία αφού πιθανότατα καταστράφηκαν κατά τη δεύτερη πολιορκία το 1522 μ.Χ. Αυτές είναι:

- 1) Η Παναγία του Μπούργου (της Χώρας) (πρώτο μισό του 14ου αιώνα μ.Χ.).
- 2) Η Παναγία της Νίκης (15ος αιώνας μ.Χ.).

• Οι Εκκλησίες που μετατράπηκαν σε μουσουλμανικά τεμνεία

Όλες οι εκκλησίες της μεσαιωνικής πόλης της Ρόδου, μετά την κατάληψη του νησιού από τους Οθωμανούς το 1522 μ.Χ. μετατράπηκαν σε μουσουλμανικά τεμνεία. Οι εκκλησίες της Μεσαιωνικής Πόλης έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς μετά τις επεμβάσεις σε ορισμένα τμήματα από την Αρχαιολογική Υπηρεσία έχει αποκατασταθεί σε σημαντικό βαθμό η εικόνα που αυτές είχαν πριν την Οθωμανική κατάληψη του νησιού το 1522 μ.Χ. Παράλληλα ο επισκέπτης μπορεί να βλέπει τα ίχνη των επεμβάσεων που οι εκκλησίες αυτές υπέστησαν κατά τη διάρκεια των τεσσάρων Οθωμανικών αιώνων και της μετατροπής τους σε μουσουλμανικά τεμνεία mesjid (μικρά τζαμιά) ή ακόμη και σε ιδιαιτελικές κατοικίες. Έτσι αυτές οι ιδιαίτερες τους συγκεκριμένων μνημείων της Μεσαιωνικής Πόλης τα κάνουν να είναι μία περίπτωση ξεχωριστή. Κάποια από τα μνημεία αυτά είναι:

- 1) Η Παναγία του Κάστρου (Εντερούμ τζαμί ή Καϊτούρι) (11ος αιώνας μ.Χ.). Είναι ο μεγαλύτερος και ο αρχαιότερος διασωζόμενος ναός μέσα στη Μεσαιωνική Πόλη.
- 2) Η εκκλησία της Αγίας Τριάδος στην οδό Ιπποτών (Khan Zade Mesjid) (14ος-15ος αιώνας μ.Χ.).
- 3) Τα ερείπια του καθολικού Ναού του Αγίου Ιωάννη των Ιπποτών.
- 4) Το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου (Χουρμιά τζαμί) (14ος-15ος αιώνας μ.Χ.).
- 5) Το συγκρότημα των Αγίων Αποστόλων και του Παλιού Συναστίου ή Ημαρέτ (14ος-15ος αιώνας μ.Χ.).
- 6) Ο Άγιος Νικόλαος ή μοναστήρι του Αγίου Αυγουστίνου (14ος-15ος αιώνας μ.Χ.).
- 7) Η Αγία Κυριακή (Μπορασανι μετζίτ) (δύοτερο μισό του 15ου με αρχές του 16ου αιώνα μ.Χ.).
- 8) Η Αγία Αικατερίνη (Ιλκ Μιχράμ) (14ος αιώνας μ.Χ.).
- 9) Η Αγία Τριάδα στην Εβραϊκή συνοικία της Μεσαιωνικής Πόλης (Ντολαπί Τζαμί) (15ος-16ος αιώνας μ.Χ.).

Παναγία του Κάστρου

• Μουσουλμανικά Τεμνεία

Εκτός από τη μετατροπή εκκλησιών σε τζαμιά, οι Οθωμανοί έχτισαν και νέα τζαμιά ή μετζέτια (μικρά τζαμιά) που αποτελούν εξαιρετικά δείγματα ωλικής αρχιτεκτονικής, μεταξύ των οποίων είναι:

- 1) Το τζαμί του Ιμπραήμ Πασά (1540-1541 μ.Χ.). Είναι το παλαιότερο τεμνείο της Ρόδου. Το τζαμί του Ιμπραήμ Πασά έχει αποδοθεί στη μουσουλμανική λατρεία της αντίστοιχης κοινότητας Ρόδου και λειτουργεί ως τζαμί μέχρι σήμερα.
- 2) Το τζαμί Σουλτάν Μουσταφά (1764-1765 μ.Χ.). Σήμερα το τζαμί του Σουλτάν Μουσταφά λειτουργεί ως χώρος τελετών της μουσουλμανικής κοινότητας Ρόδου.
- 3) Το τεμνείο του Σουλεϊμάν: Κατασκευάστηκε σύμφωνα με την παράδοση το 16ο αιώνα μ.Χ. από τον Σουλεϊμάν.
- 4) Το Μσχημέτ Αγά Τζαμί (18ος-19ος αιώνας μ.Χ.).
- 5) Το Σιντριβάν Τζαμί (1888 μ.Χ.).
- 6) Το τζαμί του Ρετζέπ Πασά (1588 μ.Χ.).
- 7) Το τζαμί του Μουράτ Ρεϊς (εκτός της Μεσαιωνικής Πόλης). Στο χώρο του υπάρχουν οι τάφοι πολλών προσωπικοτήτων που πέθαναν εξόριστοι στη Ρόδο καθώς και το τουρμε (είδος κυκλικού μινιαλείου) του ναυαρχου Μουράτ Ρεϊς.

• Η Συναγωγή Σαλώμ

«Kahal Kadosh Shalom»
(«Εβρ. Εκκλησίασμα της Ειρήνης»)

Είναι η πιο παλιά συναγωγή στην Ελλάδα και η μοναδική εν λειτουργία που σπέμνε στο νησί της Ρόδου από τις έξι συναγωγές που υπήρχαν στην Εβραϊκή συνοικία «La Judeja» (Εβραϊκή) της Μεσαιωνικής Πόλης. Κτίστηκε το έτος 1577 μ.Χ. και σήμερα χρησιμοποιείται για λειτουργίες τις εβραϊκές εορτές, την Πρωτοχρονιά και την ημέρα του εξליσμού.

• Η Πόλη της Ρόδου εκτός των τειχών

Μετά την Οθωμανική κατάκτηση της πόλης το 1522 μ.Χ., οι χριστιανοί εγκαταστάθηκαν εκτός των τειχών και άρχισαν μια νέα ζωή στις συνοικίες τους που ονομάστηκαν Μαρσάια. Η περιοχή που τους παραχωρήθηκε για να κατοικήσουν ήταν κήποι ή επαλικές κατεδαφισμένες από την πολιορκία. Κάθε Μαρσάι έχτισε την εκκλησία της ενορίας του και πήρε το όνομά του από αυτήν.

Τα Μαρσάια της Ρόδου με τις εκκλησίες τους είναι:

- 1) Η Μητρόπολη.
- 2) Ο Άγιος Ιωάννης.
- 3) Η Αγία Αναστασία.
- 4) Οι Άγιοι Ανάργυροι.
- 5) Ο Άγιος Γεώργιος ο Άγιος.
- 6) Ο Άγιος Γεώργιος ο Κάτω ή «Καμένος».
- 7) Ο Άγιος Νικόλαος.
- 8) Αργότερα κτίστηκε και το νέο Μαρσάι ή Νιοχώρι με την ενοριακή εκκλησία του, τα Εισόδια της Θεοτόκου, όπου βρίσκεται ο ναός του Πολιούχου της Ρόδου Αγίου Κωνσταντίνου του Υδραίου. Αρχικά οι εκκλησίες αυτές ήταν μικρά και ταπεινά κατασκευάσματα. Αργότερα, στις αρχές του 18ου αιώνα μ.Χ. δόθηκε άδεια να χτιστούν νέες εκκλησίες. Τότε παρουσιάζεται και ένας ιδιαίτερος ρυθμός που τον συναντά κανείς μόνο στα Διαδελκνήσια και στα ναοιστανολικά παράλια της Μικράς Ασίας. Ο ρυθμός αυτός λέγεται «Βοσβολική Διαδελκνήσιακού Τύπου» και μμείται τα γοτθικά σταυροθόλια των Ιπποτών.

Άλλες εκκλησίες που αξίζει κανείς να επισκεφθεί είναι:

- 9) Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου: Πρώην καθολικός καθεδρικός Ναός του Αγίου Ιωάννη (Chiesa di San Giovanni) και νυν ορθόδοξος του Ύψιγγελισμού της Θεοτόκου. Οικοδομήθηκε κατά μίμηση του Ναού του Αγίου Ιωάννου του Βασιπτάτη του Κολλακίου την περίοδο 1924-1925 μ.Χ. Αγιογραφήθηκε την περίοδο από το 1951 έως το 1961 μ.Χ. από τον βυζαντινό αγιογράφο Φωτή Κόνταλου και τους βοηθούς του Ιωάννη Τερζή και Παντελή Οδάμπος.
- 10) Η Καθολική εκκλησία Santa Maria ή Παναγία της Νίκης (1743 μ.Χ.).
- 11) Η Καθολική εκκλησία του Αγίου Φραγκίσκου της Ασίας (1939 μ.Χ.). Είναι η επίσημη Ενοριακή Εκκλησία της Λατινικής Εκκλησίας της Ρόδου.
- 12) Ο σπηλαιώδης Ναός του Αγίου Νικολάου. ■

Δήμος Ρόδου
Διεύθυνση Τουρισμού

ΠΟΛΗ ΡΟΔΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ	
	Κύριος δρόμος
	Δευτερεύων δρόμος
	Μονοπάτι
	Χιλιμετρικές αποστάσεις
S	Απόσταση σε χλμ.
	Μοναστήρι
	Αεροδρόμιο
	Λιμάνι
	Παραλία
	Μεσαιωνικό μνημείο
	Αρχαιολογικός χώρος
	Κάστρο

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ	
	ΔΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ
	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ
	ΝΟΤΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Τα θρησκευτικά μνημεία της Ρόδου

GREECE

Θρησκευτικές διαδρομές στην ύπαιθρο της Ρόδου

Τα σπάνια πέντε χωριά της Ρόδου διατηρούν σε μεγάλο βαθμό μέχρι σήμερα τη μορφή που οι ιστορικές συνθήκες διαμόρφωσαν στα χρόνια του Μεσαίωνα. Για το λόγο αυτό οι μεγαλύτερες νησιώτικες των παλιохριστιανικών και πρωτοχριστιανικών χρόνων που βρίσκονται στα χωριά αυτά είναι ερασιμνημεία.

Στην πλατεία κάθε χωριού υπάρχει μία εκκλησία που ονομάζεται από τους ντόπιους «τα Καθολικά» με περικείμενα ζυλωμένα τέμπλα και με αξιόλογες εικόνες της βυζαντινής και μεταβυζαντινής περιόδου. Εκτός από τις κεντρικές εκκλησίες των χωριών συναντά κανείς και εξωκλήσια που είναι διάσπαρτα στην ύπαιθρο.

Αξίζει να επισκεφθεί κανείς κάποια από αυτά και να συμμετέχει στα πανηγύρια ή να παρακολουθήσει τις τελετές του εσπερινού και της θείας λειτουργίας που διοργανώνονται τις ημέρες που τα εξωκλήσια και οι εκκλησίες γιορτάζουν.

● Θρησκευτική διαδρομή στη δυτική πλευρά του νησιού

Ο επισκέπτης αξίζει να επισκεφθεί τα εξής θρησκευτικά μνημεία:

- 1) Ιερά Μονή της Παναγίας Φανερωμένης.** Κτίστηκε κατά τα τέλη του 19ου αιώνα. Στη Μονή φυλάσσεται η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Φανερωμένης.
- 2) Ιερός Ναός των Τριών Αρχαγγέλων.**
- 3) Ιερά Μονή Παναγίας του Φιλερήμου.** Η τοποθεσία φαίνεται ότι υπήρξε από την αρχαιότητα ιδιαίτερα ελκυστική. Στην ίδια ακριβώς θέση προϋπήρξε η ακρόπολη της Ιαλουσίου κι ο αρχαίος ναός της Αθηνάς Παλιόδας, ο οποίος τον 5ο αιώνα μ.Χ. μετατράπηκε σε τρίκλιτη παλαιοχριστιανική βασιλική από την οποία σήμερα διασώζεται μόνο το σταυροειδές βαπτιστήρι. Περνώντας από την ανατολική πύλη και ανεβαίνοντας τα πέτρινα σκαλοπάτια με τα ψηλά κυματιστά δεξιά και αριστερά τους, οδηγείται κανείς στο μοναστήρι της Παναγίας του Φιλερήμου που είναι αφιερωμένο στη Ζωοδόχο Πηγή. Το εκκλησιαστικό συγκρότημα που χτίστηκε από τους Ιππότες στη θέση της παλαιότερης βυζαντινής εκκλησίας αναστήθηκε και πήρε τη σημερινή του μορφή από τους Ιταλούς αρχαιολόγους. Ακριβώς δίπλα στο σταυροειδές βαπτιστήρι βρίσκεται η λιδοκτιστή γοथική αναστηλωμένη εκκλησία της Παναγίας του Φιλερήμου. Η εικόνα της Παναγίας του Φιλερήμου είναι ένα από τα σημαντικά χριστιανικά κειμήλια. Η ιστορία της εικόνας φαίνεται να ξεκινά από τον 11ο αιώνα μ.Χ. Στις 2 Ιανουαρίου 1523 μ.Χ. η εικόνα της Παναγίας του Φιλερήμου άφησε για πάντα το νησί της Ρόδου για να ξεκινήσει την μεγάλη της πορεία μέσα στον χρόνο και την ιστορία, φθίνοντας το 2002 μ.Χ. στο Μπλε Παρεκκλήσι του Εθνικού Μουσείου του Μουσουλίου. Σήμερα στην εκκλησία της Παναγίας του Φιλερήμου υπάρχει αντίγραφο της θαυμαστής αυτής εικόνας.

4) Στα αριστερά της κύριας εισόδου του αρχαιολογικού χώρου και σε χαμηλότερο επίπεδο από το μοναστήρι βρίσκεται η μικρή υπόγειη μονόχωρη βυζαντινή εκκλησία του **Αγίου Γεωργίου του Χωστού, προιπποτικής εποχής, με σπάνιες τοιχογραφίες που εικονίζουν ιππότες και χρονολογούνται τον 14ο με 15ο αιώνα μ.Χ. Απέταν από την είσοδο του αρχαιολογικού χώρου και έδω από την περιφέρωξη ξεκινάει ο λεγόμενος Γολγοθάς, ένας λιθοσφραγισμένος διάδρομος με δώδεκα χαλκογραφίες σε μια πλευρά του, στήμενάς πάνω σε βράχο, οι οποίες αναπαριστούν τα πάθη του Χριστού. Η διαδρομή τερματίζει σ' ένα Σταυρό ύψους 17,80 μέτρων. Στο εσωτερικό του Σταυρού υπάρχει μία σκάλα που διέει την ευκαρία σε όποιον την ανέβει να απολαύσει την πανοραμική θέα της περιοχής της Ιαλουσίου.**

5) Ιερός Ναός της Παναγίας Καθολικής Κρεμαστής. Εκεί φυλάσσεται η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας. Είναι μια από τις πιο αγνά επισκοπήσεις εκκλησίας της Ρόδου στην οποία συνρρέει κάθε Δεκαετημέλιωστο και την ημέρα του «γενέθλιου της Θεοτόκου» (23 Αυγούστου) πλήθος πιστών από όλα τα Δωδεκανήσια και την υπόλοιπη Ελλάδα για να προσκυνήσουν και να συμμετέχουν στο πανηγύρι που διαρκεί όλη ημέρα.

6) Ιερός Ναός Αγίου Νικητά Δαματρίας. Πρόκειται για ένα βυζαντινό κτίσμα λαξευμένο στο βράχο που χρονολογείται περί τον 13ο αιώνα μ.Χ.

7) Ιερά Μονή Παναγίας της Καλοπέτρας. Στη Μονή μπορεί να φθάσει κανείς ακολουθώντας το οργανωμένο μονοπάτι της Κολιάδας των Πεταλούδων.

8) Ιερός Ναός Αγίου Σίλα (Αγιος Σουλίας). Στο επάνω μέρος της εισόδου υπάρχει ανάγλυφος στυρεός με ημερομηνία 1836 μ.Χ. Όμως η αληθινή παράδοση τοποθετεί την οικοδόμησή του στους πρώτους χριστιανικούς αιώνες (100-150 μ.Χ.). Χαρακτηριστικό του Ναού είναι το αγίσια που βρίσκεται εντός του.

9) Ιερά Μονή Παναγίας Παντανάσσης. Νεώτερη γυναικεία Μονή (2004) αφιερωμένη στην Παναγία. Σε αυτή εγκαταβιών τρεις Μοναχές.

10) Ιερά Μονή Προφήτη Ηλία. Για να φθάσει κανείς στην Ιερά Μονή του Προφήτη Ηλία, εκτός από τον κεντρικό οδικό άξονα μπορεί να ακολουθήσει ένα οργανωμένο μονοπάτι απόστασης 650 μέτρων περίπου που ξεκινάει από το χωριό Σάλκος και είναι γνωστό ως το «μονοπάτι Σάλκος- Προφήτη Ηλίας». Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδρομής, ο επισκέπτης έχει την ευκαρία να απολαύσει την καταπληκτική θέα που προσφέρει η διαδρομή προς τη θάλασσα. Από την τοπική παράδοση υπάρχει η πληροφορία ότι κατά τους βυζαντινούς χρόνους πάνω σε ένα κυματιστό κάποιου χριστιανού βοσκού είδαν φως. Όταν τα πληρώσαν βρήκαν την εικόνα του Προφήτη Ηλία και έκτισαν στο όνομά του ένα μονόδρομο. Όταν οι Τούρκοι κατέλαβαν τη Ρόδο το κατέστρεψαν. Αργότερα όμως ο Σουλτάνος έδωσε άδεια στους Μοναχούς να κτίσουν το μεγάλο μοναστήρι που υπάρχει μέχρι σήμερα.

11) Ιερά Μονή Παναγίας Αμάρτου. Η Ιερά αυτή Μονή χρονολογείται από το Μεσαίωνα. Το όνομά της το έχει πάρει πιθανότατα από το Γάλλο ευπατήριδο Αμαρτώ ο οποίος είχε εκεί έναν Πύργο που σήμερα διασώζεται σε ημιερειωμένη κατάσταση.

Εκεί κοντά, διανύοντας ένα χαμηλόδρομο και ένα μικρό μονοπάτι με σκαλοπάτια συναντά κανείς μια μικρή σπηλιά, **12) την Αγιοπέτρα** στην οποία βρήκαν τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας της Μεγαλόμαρης. Από μία εικόνη του βράχου σταλεί Άγισμα που είναι θαυματουργό για ψυχικές και σωματικές ασθένειες.

13) Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννη Θεολόγου (Άρταμητή). Μία από τις παλαιότερες Μονές της Ρόδου με σημαντική εκκλησιαστική και κοινωνική προσφορά. Σήμερα στη Μονή εγκαταβιών ένας Μοναχός.

14) Ιερός Ναός Αγίου Παντελεήμονα Σιανών. Ένα από τα μεγαλύτερα προσκυνήματα της Ρόδου. Στο ναό που αποτελεί κτίσμα του 19ου αιώνα φυλάσσονται λείψανα του Αγίου Παντελεήμονα.

15) Ιερός Ναός Αγίου Παντελεήμονα στο φρούριο της Μοβολίου.

● Θρησκευτική διαδρομή στην ανατολική πλευρά του νησιού

16) Ιερός Ναός Προφήτη Ηλία (στο Φαληράκι).

17) Ιερός Ναός Προφήτη Αμάρ.

18) Ιερά Μονή Παναγίας «Ελεούσσης» (18ος αιώνας μ.Χ.).

19) Ιερός Ναός Παναγίας Καθολικής (Αφάντου). Ο νέος ναός κτίστηκε πάνω σε ερείπια της παλαιοχριστιανικής βασιλικής και του μεταβυζαντινού ναού με κολοπταγμένους δόμους και γοθικά τόξα και καταλαμβάνει μέρος μόνο του μεσαιού κλήτους του Ιερού του παλαιότερου ναού. Φέρει τοιχογραφίες του 14ου και του 16ου αιώνα μ.Χ.

20) Ιερά Μονή Παραμυθίας. Νεώτερη Μονή της Ρόδου στην οποία εγκαταβιών εννέα Μοναχές. Στην Μονή φυλάσσεται αντίγραφο της θαυματουργής εικόνας της Παναγίας Παραμυθίας.

21) Ιερά Μονή Αγίου Νεκταρίου «Κρουνηρίου». Γυναικεία Μονή στην οποία εγκαταβιών δύο Μοναχές.

22) Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου στο «Φουντουκλι» (14ος- 15ος αιώνας μ.Χ.).

23) Ιερά Μονή Παναγίας «Τσαμπικας». Αποτελείται από την πάνω και την κάτω Μονή. Η πάνω Μονή βρίσκεται στην κορυφή του λόφου ανατολικά της λεωφόρου Ρόδου-Λίνδου και με θέα σε μία από τις ωραιότερες παραλίες του νησιού. Εκεί φθάνει κανείς ακολουθώντας ένα φωδωτό και ανηφορικό μονοπάτι μήκους πεντακοσίων περίπου μέτρων που περνάει μέσα από ένα δάσος από κυπαρίσσια. Το ύψωμα προσφέρει πανοραμική θέα στη γύρω περιοχή. Η κάτω Μονή όπου φυλάσσεται η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Τσαμπικας βρίσκεται δυτικά της λεωφόρου Ρόδου-Λίνδου. Στο παράπλευρο του Ναού κτίριο λειτουργεί Εκκλησιαστικό Μουσείο με σημαντικά εκθέματα.

24) Ιερά Μονή Ταξάρου Μιχαήλ του Καμμηριώτη. Από τις παλαιότερες Μονές του νησιού, σήμερα χωρίς Μοναχούς.

25) Ιερός Ναός της Παναγίας της Λίνδου. Είναι σταυροειδής εκκλησία του 14ου αιώνα μ.Χ. με οκτάγωνο τρούλο, σαρβετωμένους τοίχους και κεραμιδιένια οροφή. Σε μία είσοδο υπάρχει το έμβλημα του Μεγάλου Αγιοστρου D' Aubusson με τις ημερομηνίες 1489-1490 μ.Χ. Το εσωτερικό έχει δάπεδο από άσπρα και μαύρα βράσια καθώς και τοιχογραφίες του 18ου αιώνα μ.Χ. που φιλοτέλεσε ο αγιογράφος Γρηγόριος από τη Σμύνη. Στον παραπλήσιο χώρο λειτουργεί Εκκλησιαστικό Μουσείο με αξιόλογα εκθέματα.

26) Ιερός Ναός Αποστόλου Παύλου. Χτίστηκε σύμφωνα με την παράδοση στο σημείο όπου κήρυξε το λόγο του Χριστού ο ίδιος ο Απόστολος κατά την επισκεψή του στο νησί. Την πληροφορία ότι ο χριστιανισμός εισήχθη στη Ρόδο από αυτούς τους αποστολικούς χρόνους μας τη δίνει η εγχώρια παράδοση στην οποία επιβεβαιώνουν και οι Πράξεις των Αποστόλων (κεφάλαιο ΚΑ'-1). Σύμφωνα με αυτές, όταν ο Απόστολος Παύλος συμπληρώνοντας την τρίτη αποστολική πορεία του επέστρεψε στα Ιεροσόλυμα, επισκέφθηκε τους Φιλιππούς, την Τρωάδα, τη Μυτιλήνη, τη Σάμο και τη Μήλο και από εκεί πήγε στην Κω, ενώ την άλλη μέρα ήρθε στη Ρόδο και από τη Ρόδο πήγε στα Πάτρα. Το εκκλησία του Αποστόλου Παύλου λόγω του ειδικού τύπου στο οποίο χωροθετείται αποτελεί πολύ έλξης για ημεδαπούς ή αλλοδαπούς μελλόνιμους που θέλουν να τελέσουν το θρησκευτικό ή το πολιτικό τους γάμο.

27) Ιερά Μονή Αγίου Νικολάου του «Ψάλτου» (15ος αιώνας μ.Χ.).

28) Ιερά Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Υψηνής. Γυναικεία Μονή στην οποία εγκαταβιών δεκαέξι Μοναχές. Ιδρύθηκε από τον Όσιο Μελέτιο στις αρχές του 19ου αιώνα στη θέση παλαιότερης Μονής. Στη Μονή φυλάσσεται η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Υψηνής και η Κάρα του Οσίου Μελετίου.

29) Ιερά Μονή του Αρχαγγέλου Μιχαήλ «Θάρρι». Τον 5ο αιώνα μ.Χ. στα ερείπια του παλαιού ναού χτίστηκε μία παλαιοχριστιανική βασιλική εκκλησία. Η υπάρχουσα εκκλησία που είναι αφιερωμένη στον Ταξάρου Μιχαήλ χρονολογείται ανάμεσα στον 9ο και 11ο αιώνα μ.Χ. Στο βάθος των αιώνων ανδύονται ιστορικά στοιχεία. Η αρχιτεκτονική του ναού περιλαμβάνει εξί φάσεις και η αγιογράφηση του τέσσερις φάσεις. Εκτός από το αρχαιολογικό και λατρευτικό ενδιαφέρον της, η ιεραποστολική Μονή η οποία λειτουργεί και παραδοσιακά εκκλησιαστικό σταθμό, διακρίνεται για τη ζεστή και την εγκάρδια φιλοξενία της και προσελκύει καθημερινά πολλούς προσκυνητές. Στην Μονή εγκαταβιών εξί Μοναχοί.

30) Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου της «Γγκου».

● Θρησκευτική διαδρομή στα νότια του νησιού

31) Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου Ασκληπιούς. Κτίστηκε το 1060 μ.Χ., είναι βυζαντινού ρυθμού και είναι πλαισιωμένος από ιπποτικές προσθήκες με σταυροθήλια του 14ου αιώνα μ.Χ. Αξιοθαύμαστες είναι οι τοιχογραφίες του 17ου αιώνα μ.Χ. Το ελαστροβείο στον αυλόγχο της εκκλησίας έχει μετατραπεί σε θρησκευτικό και λαογραφικό μουσείο.

32) Ιερός Ναός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος. Βρίσκεται στο Κισιάρι. Η κατασκευή του χρονολογείται τον 15ο αιώνα μ.Χ. ενώ η αρχιτεκτονική του περιλαμβάνει πολλά αρχιτεκτονικά μέλη και περτζένα μαρμαρίνα κιονοκράνα αρχαιότερου ναού.

33) Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου στα «Λαμπρά».

34) Ιερός Ναός Αγίου Νεκταρίου.

Σημειώνεται ότι η διαδρομή Ασκληπιού-Θάρρι είναι ιδιαίτερο οικολογικό, πολιτιστικό και θρησκευτικό ενδιαφέροντος.

35) Ιερός Ναός Αγίου Ζαχαρία.

36) Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου στο «Κοναρά».

37) Ιερός Ναός «Ζωοδόχου Πηγής» ή «Αροσαλή» (Αγία Ιερουσαλήμ).

38) Ιερός Ναός Αγίας Αναστασίας της «Ρωμιάς» (12ος αιώνας μ.Χ.). Διαθέτει τα αρχαιότερα μαρμαρίνα μέλη από τον παλαιότερο ναό της Αναστάσεως. Είναι διακοσμημένος με αξιόλογες βυζαντινές αγιογραφίες.

39) Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου του «Θα».

40) Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου του «Σκολιότη» (18ος αιώνας μ.Χ.).

41) Ιερός Ναός Ζωοδόχου Πηγής (στο Πλημμύρι): Είναι κτισμένος πάνω σε αρχαίο υπό από τον οποίο διασώζονται πολλά αρχιτεκτονικά μέλη και μαρμαρίνα κιονοκράνα.

42) Ιερός Ναός Αγίας Ειρήνης (16ος αιώνας μ.Χ., νεκροταφείο).

43) Ιερός Ναός Αγίου Θωμά (14ος αιώνας μ.Χ., κτισμένος πάνω σε παλαιότερο παλαιοχριστιανικό ναό).

44) Ιερός Ναός «Κοιμήσεως της Θεοτόκου» (13ος αιώνας μ.Χ., Μεσαναργός). Τοποθετείται στο μεσαιώ κλίτος μεγάλης τρίκλιτης παλαιοχριστιανικής βασιλικής του 6ου αιώνα μ.Χ., μιας από το συγκρότημα των τριών παλαιοχριστιανικών βασιλικών.

Σημειώνεται ότι η διαδρομή Μεσαναργός-Κατταβιά είναι ιδιαίτερο οικολογικό, πολιτιστικό και θρησκευτικό ενδιαφέροντος.

45) Ιερός Ναός Παναγίας Καθολικής Κατταβιάς. Είναι κτισμένος τον 10ο αιώνα μ.Χ. και διαθέτει πλούσια αγιογράφηση και πολλά μαρμαρίνα μέλη αρχαιότερου κτίσματος (νεκροταφείο).

46) Ιερός Ναός Αγίου Παντελεήμονα. Κτιριακό συγκρότημα Καθολικής εκκλησίας.

47) Ιερός Ναός Αγίου Μάρκου.

48) Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου (17ος αιώνας μ.Χ.).

49) Το «Μαρμαρίνιο Καράβι» της Παναγίας της Σκιαδενης. Σύμφωνα με τον αστικό μύθο, είναι ένα νηράκι που κάποτε ήταν πειρατικό καράβι και η Παναγία η Σκιαδενή το πέτρωσε (νησί Κτενέτι).

50) Ιερά Μονή Παναγίας της Σκιαδενης. Όπως μαρτυρούν μαρμαρίνα αρχιτεκτονικά μέλη, λειτουργούσε ως ναός της θεάς Αρτέμιδος. Σήμερα στη θέση του υπάρχει ένας βυζαντινός ναός. Το παλιό Καθολικό (μικρός βυζαντινός ναός) χρησιμοποιείται ως Ιερά Θείμα του σημερινού Καθολικού. Η Μονή είναι αφιερωμένη στο «Γενέθλιο της Θεοτόκου». Αξίολογη και η σημειωμένη εικόνα της Παναγίας του 19ου αιώνα μ.Χ. με το βασανισμένο πρόσωπο και το σημάδι από τον άπιστο στη δεξιά παρειά. Η εικόνα αυτή ληστεύεται με πεσοπία από χωριό σε χωριό κατά τη διάρκεια της Μεγαλόβραδης και της εβδόμησας μετά το Πάσχα. Σήμερα στη Μονή εγκαταβιώνουν τρεις Μοναχοί.

51) Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου του «Καλάμου».

52) Ιερά Μονή Αγίου Γεωργίου του «Βάρδα» (χρονολογίας 1290 μ.Χ. με βυζαντινή αγιογράφηση).

53) Ιερά Μονή Αγίου Φιλιππου. Μεταβυζαντινό Μοναστήρι «δωδεκαησιακού τύπου», κτισμένο πάνω σε παλαιότερο βυζαντινό, όπου άλλότε βρισκόταν ο αρχαίος ναός του Απόλλωνα. Πολλά αρχιτεκτονικά μέλη και μαρμαρίνα κιονοκράνα του ναού σώζονται ακόμη και σήμερα. Στη Μονή φυλάσσεται τεμάχιο λευκώλυου και το σπαθί του Αγίου Φιλιππου.

54) Ιερός Ναός Αγίου Νικάνου του «Μετανασίτη».

55) Ιερός Ναός Αγίων Θεόδωρων (13ος αιώνας μ.Χ., θέση «Κατακαλών»), με αξιόλογες τοιχογραφίες.

56) Ιερός Ναός Αγίου Μερκουρίου (17ος αιώνας μ.Χ., Ιστρίος).

57) Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου (16ος αιώνας μ.Χ., Προφύλο). Διαθέτει αξιόλογη αγιογράφηση λαϊκής τέχνης. Σε μία από αυτές απεικονίζεται η Παναγία να γνέθει μαλλί και να νανουρίζει το Χριστό στο κόκκινο κούβλι.

58) Ιερός Ναός Αγίου Ιωάννη του Πρόδρομου «Μύρανο».

59) Ιερός Ναός Παναγίας της «Γαλατούσας». Μια σπάνια εικόνα του 14ου αιώνα μ.Χ. που φυλάσσεται για ασφάλεια στην εκκλησία του χωριού Βάτη. Η εικόνα αυτή παρουσιάζει την Παναγία να προσάπτει το στήθος της για να θηλάσει το Χριστό.

60) Ιερός Ναός Αρχαγγέλου Μιχαήλ του «Παραλιμνιώτη». «Δωδεκαησιακού τύπου», κτισμένος πάνω σε παλαιότερο βυζαντινό.

61) Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου. 14ος αιώνας μ.Χ., με αξιόλογες τοιχογραφίες λαϊκής τέχνης.

Ο επισκέπτης ολοκληρώνοντας την περιήγησή του στα θρησκευτικά μνημεία του νησιού, συμπεραίνει ότι η Ρόδος, ευνοημένη από τη γεωγραφική θέση και από τη φυσική ομορφιά της, γνώρισε μεγαλοσύνη και συμφορές, ήττες και ξεξάρσεις. Τα παράξενα της ιστορίας του νησιού διαφοροποιήθηκαν πολλές φορές. Στο τέλος αυτά που έμεναν σπάνια και παραπλάκτα είναι οι φως του ηλίου της Ρόδου που δεν έπαυε να φωτίζει την ανθρωπότητα και οι οικονομικές χαράξεις του ενδόχου αυτού νησιού.

Η Ρόδος είναι ένα νησί γεμάτο από ιστορικές μνημεία, θρόλους και σμυβάνα. Είναι ένας τόπος με έντονο το θρησκευτικό σίστημα των κατοίκων της από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, στοιχείο που διαμόρφωσε το χαρακτήρα τους, καθόρισε την ηθική τους και έβαλε φραγμούς στους λογασιμούς και στα πάθη των κατοίκων της. Μία περιήγησή του επισκέπτη στα θρησκευτικά μνημεία της Ρόδου θα του δώσει την ευκαρία να ανακαλύψει μία άλλη διάσταση του νησιού, να γνωρίσει μία διαφορετική πτυχή της ιστορίας της. ■

Για περισσότερες πληροφορίες:

Ιερά Μητρόπολις Ρόδου

Τηλ.: 22410 44550 - 44554

Website: www.imr.gr - e-mail: imrodou@imr.gr, imrodou@gmail.com

Διεύθυνση Τουρισμού Δήμου Ρόδου

Αβέρωφ 3, Μανδράκι, 85 100 Ρόδος, ε. 22410 35945 - 35240 - 74313, fax: 22410 35315

e-mail: tourism@rhodes.gr, touristinfo@rhodes.gr

Website: www.rhodes.gr - Τουριστικός Οδικός - Θρησκευτικά Μνημεία